

Ehdotuksesta annetut lausunnot ja vastineet niihin

Yleistä

Klaukkalan osayleiskaava on laadittu yleispiirteiseksi ja joustavaksi myös muuttuvissa tilanteissa.

kaavarunko – tarkemmat selvitykset – kokonaisuus -asemakaavan laatiminen – yleiskaava ohjaa yksityiskohtaisia ratkaisuja

1. Uudenmaan ELY-keskus

Yleistä:

Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että nyt lausunnolla oleva yleiskaavan ehdotus on voimassaolevien maakuntakaavojen mukainen.

Osayleiskaavaehdotuksessa on pääosin otettu huomioon Uudenmaan ELY-keskuksen aiempi lausunto. Osayleiskaavan rinnalla laaditaan Klaukkalan ohikulkutien asemakaavaa, jossa ohikulkutien sijainti on yhdenmukainen nyt lausunnolla olevan kaavan linjauksen kanssa. Klaukkalan osayleiskaavassa on ansiokkaat ajoitusmääräykset, jotka sitovat uusien alueiden toteuttamisen kaavan toteuttamisedellytyksiin.

Klaukkalan osayleiskaavaluonnoksen nähtävillä olon jälkeen sen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa on päivitetty ja kaavaselostukseen on lisätty kaavan vaikutusten arviointi. Kaava-aineistoa on täydennetty osayleiskaavan taustaselvityksillä.

Osayleiskaavan tie- ja liikennejärjestelyt on suunniteltu yhteistyössä Nurmijärven kunnan, Uudenmaan tiepiirin sekä Uudenmaan ELY-keskuksen Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueen kanssa perustuen osaltaan laadittuun Klaukkalan ohikulkutien yleissuunnitelmaan ympäristövaikutuksineen. Muita yhteistyössä laadittuja liikennejärjestelmän laatimiseen liittyviä selvityksiä ovat olleet Klaukkalan tie- ja katuverkkosuunnitelmat, Klaukkalantie kehittämiselvitys sekä Mäyränkallion alueen liikenneselvitys. Osayleiskaavan joukkoliikenteen tavoitelinjasto on laadittu yhteistyössä Uudenmaan ELY-keskuksen toimivaltaisen joukkoliikenneviranomaisen ja Nurmijärven kunnan kanssa. Osayleiskaavassa esitetty ratalinjaus perustuu Klaukkalan radan esiselvitykseen Ratahallintokeskus 2007, maantie 132 sekä Viirinlaakson asemakaava on jo yhteen sovitettu edellä mainittuun radan suunnitelmaan.

Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että pääosa asuinrakentamisesta ja muusta melulle herkistä toiminnoista sijoittuu melun kannalta hyvin ja tämä taataan toteuttamalla meluntorjunta huolella. Ohitustien läheisyydessä tulevien asuinalueiden kohdalle on merkitty meluntorjunta.

Kaava-alueelle sijoittuu osa vedenhankinnan kannalta tärkeästä pohjavesialueesta ja sillä oleva vedenotto. Pohjavesialueen rajausta on merkitty kaavakartalle ja kaavaan on liitetty asianmukaiset pohjavedensuojelumääräykset. Kaava-alueella on myös vedenhankinnan kannalta arvokas pienvesialue, johon liittyy myös asianmukainen suojelumääräys.

Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että hulevesien hallintaan tulee kiinnittää erityistä huomiota aluekohtaisessa suunnittelussa. Tärkeää on erityisesti se, että hulevesiä hallitaan kokonaisuutena valuma-aluekohtaisesti, eikä rajauduta tarkastelemaan vain yksittäistä asemakaava-aluetta. Alimmat suositeltavat rakentamiskorkeudet tulee määrittää asemakaavakohtaisesti niin, että ne vastaavat aina tuoreimpia selvityksiä ja ohjeita. Tulva-alueet on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi ulkoilualueeksi tai virkistysalueiksi, mikä on hyvä asia. Kyseisiä alueita voidaan käyttää myös alueellisten hulevesien viivytyksratkaisujen toteuttamiseen.

Vastine: Alueittaisten suunnitteluohjeiden yleisessä osiossa on selostettu hulevesien hallinnan suunnittelua yksittäistä asemakaava-aluetta laajemmin. Lisäksi on tuotu esiin alimpien suositeltavien rakentamiskorkeuksien määrittäminen asemakaavakohtaisesti.

Kulttuuriympäristön osalta ELY-keskuksen kaavaluonnoksesta antamassa lausunnossa esitetyt seikat on pääosin otettu huomioon. Yleiskaavassa voidaan antaa suojelumääräyksiä. sr-3-määräyksen mukaan rakennuksen purkaminen on luvanvaraista. Purkamisluvan edellyttäminen rakennuksen purkamiseksi ei välttämättä turvaa rakennuksen säilymistä. Parempi määräys on, että rakennus tulee säilyttää.

Vastine: Kaavamääräyksessä olevan lisätiedon tarkoituksena on viestittää, ettei purkaminen ole mahdollista ilman lupaa. Kun haetaan lupaa, niin purkamisluvan edellytyksenä on, ettei purkaminen merkitse rakennettuun ympäristöön sisältyvien perinne-, kauneus- tai muiden arvojen hävittämistä eikä haittaa kaavoituksen toteutumista. Selostukseen on lisätty maininta, että sr-kohteiden purkamislupahakemuksesta tulee pyytää Keski-Uudenmaan maakuntamuseon lausunto.

Kaavaselostuksen sivulla 7 oleva maininta RKY 1993 tulee korvata maininnalla RKY 2009.

Vastine: Kaavaselostusta on täsmennetty ottaen huomioon lausunnossa esitetty huomio maininnan RKY 1993 korvaamisesta RKY 2009- maininnalla.

2. Uudenmaan liitto

Uudenmaan liitto antoi Klaukkalan osayleiskaavaluonnoksesta lausunnon 3.4.2013. Lausunnossa todettiin seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan sallivasta merkinnästä olevat vaihtoehdot, jotka olivat joko kaavamerkinnän tarkistaminen t kaavan hyväksymisen ajoittaminen 2. vaihemaakuntakaavan vahvistamisen kanssa. Lausunnon mukaan viheryhteyksien ja ekologisten yhteyksien seudullinen verkosto ja myös sen jatkuvuus suunnittelualueen ulkopuolella on huomioitava selkeämmin. Viheryhteyden toimivuus tuli varmistaa etenkin uuden eritasoliittymän kohdalla sekä huomioida maakuntakaavassa osoitettu pohjoinen ulkoilureitti. Lausunnon mukaan erityisesti Isosuon kaavamääräyksessä tuli ottaa yksityiskohtaisemmin huomioon Natura-alueet, mutta myös Vantaanjoki osana vaikutusalueetta.

Uudenmaan liiton lausunnossa esitettiin lisäksi kehittämistoiveita, joita olivat työpaikka-alueen toteuttamisen ajankohdan sitominen sekä hajarakentamisalueiden asuin- ja työpaikkarakentamisen ohjaaminen enemmän taajamiin ja kyliin, liityntäpysäköintialueiden sekä vähittäiskaupan ajoituksen ja ympäristöön sopeutumisen huomioiminen keskustatoimintojen alueen kohdemerkinnän suunnittelumääräyksessä.

Kaava-aineistoa on täydennetty selvityksillä ekologisista yhteyksistä Klaukkalan alueella. Selvityksen mukainen verkosto on täydennetty kaavakartalle. Uudenmaan liiton hajarakentamiseen liittyvään kehittämistoi-veeseen on todettu, että asemakaavoitettujen alueiden ulkopuolella olevat alueet on määritelty suunnittelutarvealueiksi, jolloin uudet rakennuspaikat edellyttävät suunnittelutarveratkaisua. Mahdollisten suunnittelutarveratkaisujen käsittelyn yhteydessä tullaan ottamaan huomioon Klaukkalan osayleiskaava ja siinä esitetyt Klaukkalan radan linjaukset.

Uudenmaan liitto toteaa Klaukkalan osayleiskaavan ehdotuksesta, että siinä on maakuntakaavan mittakaavassa huomioitu riittävällä tarkkuudella Uudenmaan liiton luonnoksesta antama lausunto. Klaukkalan osayleiskaavan ehdotus ottaa huomioon maakuntakaavan tavoitteet ja ohjaa hyvin myös ajallisesti alueen rakentamista ja niitä varten laadittavia asemakaavoja.

Vastine: Lausunto ei anna aihetta muutoksiin.

3. Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta

Osayleiskaava-alueen hulevesiselvitys on merkittävästi parantunut luonnosvaiheessa esitetystä, ja pohjavesiä koskevia tietoja ja määräyksiä on täydennetty ympäristökeskuksen esittämällä tavalla. Myös luontoasioista esitetyt näkökohdat on huomioitu kaavaehdotuksessa valtaosaltaan hyvin: liito-oravan elinalueiden kaavamääräykseen on lisätty maankäyttö- ja rakennuslain mukainen toimenpiderajoitus, kaavakartalle on lisätty lepakoille tärkeiden II-alueiden rajaukset ja kaavan sl-alueiden rajauksia on korjattu. Kaavaan on myös lisätty ekologisen verkoston ja kaavan luontovaikutusten tarkastelu.

Klaukkalan osayleiskaavaehdotuksessa on edelleen tarve kiinnittää huomiota etenkin tärkeiden pienvesien rajaamiseen ja merkitsemiseen, keinoihin Valkjärven vedenlaadun suojelemiseksi sekä eräisiin puutteisiin luontokohdemerkinnöissä.

Valkjärvi

Vesipuidedirektiivin mukaiseksi tavoitteeksi on asetettu Valkjärven hyvä ekologinen tila vuoteen 2021 mennessä ja nykyisen tilan säilyttäminen vuoteen 2015 mennessä. Tavoitteet ovat tiukat ja niiden saavuttaminen vaatii ulkoisen kuormituksen merkittävää vähentämistä (70 % nykyisestä kuormituksesta). Kaavaehdotuksessa Tiiranmäkeen Valkjärven ranta-alueelle on osoitettu uusi pientalovaltainen asuinalue (kaavamerkinnot AP-8 ja AP-9). Ympäristölautakunta esittää alueen palauttamista loma-asuntoalueeksi RA-merkinnällä. Ympäristölautakunta katsoo, että ekologiselta tilaltaan tyydyttävän Valkjärven kuormitusta ei tule entisestään lisätä uuden asuinalueen aiheuttamalla vesistökuormituksella. Kuormituksen hallinta jyrkässä ja kallioisessa rinteessä on erittäin haastavaa. Myös Valkjärven maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö ja maisema (sk-1-merkintä) edellyttävät AP-8 ja AP-9- merkinnöistä luopumista.

AP-8 ja AP-9 -merkintöjen kaavamääräykset eivät ole riittävät turvaamaan vesi- ja rantaluontoa. Mikäli kaavamerkinnot AP-8 ja AP-9 säilytetään jatkovalmistelussa, tulee niitä koskeviin kaavamääräyksiin sisällyttää saunarakennuksille vähimmäisetäisyys rantaviivaan. Kaavamääräyksillä tulee myös varmistaa kaiken syntyvän jäteveden (myös saunarakennusten pesuveden) johtaminen viemäriverkostoon. Lisäksi mahdollisesta rantarakentamisesta tulisi laatia vaikutusarvio vesi- ja rantaluontoon.

Vastine: Alueen merkinnän muuttaminen AP-alueeksi perustuu kuntasuunnittelulautakunnan päätökseen kaavaehdotuksesta, jonka myös kunnanhallitus on hyväksynyt asettaessaan kaavaehdotuksen nähtäville.

Ranta-alueen maastonmuodot ovat vaihtelevat ollen paikoin jyrkät ja vaihtelevat. Alueella on voimassa oleva asemakaava, joka säätelee rakentamista ja sen sijoittumista alueelle ja lisäksi rakennusjärjestyksen määräykset täydentävät asemakaavaa. Alueen asemakaavaa muutettaessa voidaan tapauskohtaisesti määrittellä saunan vähimmäisetäisyys rannasta huomioon Valkjärven veden laadun turvaaminen. Kaavamääräykseen on lisätty suositus, että alueen asemakaavaa muutettaessa tulee kaavaratkaisussa esittää saunan vähimmäisetäisyys rannasta. Alueen asemakaavan muuttamisen myötä alueelle tulee keskitetty vesihuolto, joka tarkoittaa myös saunojen jätevesien johtamista viemäriverkkoon. Asemakaavan laatimisen yhteydessä tulee laatia kaavan toteuttamisen vaikutusten arviointi myös Valkjärven näkökulmasta.

Kun alueen asemakaava muutetaan ja alueella sallitaan vakituinen asuminen, alueelle suunnitellaan samassa yhteydessä kadut ja vesihuolto. Alue liitetään vesihuoltoverkostoon, jolloin alueen jätevedet johdetaan viemäriverkon kautta puhdistettavaksi. Tältä osin tilanne tulee paranemaan nykyiseen tilanteeseen verrattuna. Asemakaavaprosessin yhteydessä tulee suunnitella myös hulevesien hallinta alueella, mikä tulee olemaan haastava tehtävä alueen ollessa kallioinen mäki- ja alueen rantojen ollessa paikoin jyrkkiä. Asemakaavaprosessissa

pyydetään viranomaislausunnot, joten myös Keski-Uudenmaan ympäristökeskus pääsee jatkossa ottamaan kantaa alueen tarkempiin vesihuollon ja hulevesien hallinnan ratkaisuihin.

Hulevedet

Klaukkalan osayleiskaavan hulevesiselvitystä on merkittävästi parannettu osayleiskaavan luonnosvaiheen hulevesiselvityksestä. Valuma-aluekohtainen tarkastelu on tuonut hulevesisuunnitteluun konkretiaa. Hulevesiselvityksessä on kuitenkin vielä joitakin puutteita, jotka tulisi täydentää jatkosuunnittelussa. Hulevesiselvityksessä ei huomioida riittävästi vesilain kohteita ja ylipäättään pienvesiä. Ympäristölautakunta esittää vesilakikohteiden rajauksen lisäämistä hulevesiselvityksen valuma-aluekohtaisiin karttoihin sekä sen liitteenä 2 olevaan suunnitelmakarttaan. Lisäksi vesilakikohteet tulisi huomioida hulevesiselvityksen valuma-alueittaisissa suunnitteluohjeissa (luku 4.4.) antamalla niiden suojelua turvaavia suunnitteluohjeita sekä kaavamääräyksissä antamalla tarvittavat hulevesien hallintaa koskevat määräykset.

Hulevesiselvityksen valuma-aluejako on tehty varsin suurille valuma-alueille. Vesilain kohteiden huomioon ottamista helpottaisi, mikäli valuma-aluejako tehtäisiin nykyistä pienemmille osavaluma-alueille. Nykyisen valuma-aluejaon perusteella on mahdoton arvioida, mihin uomaan hulevesiä tullaan johtamaan. Ympäristölautakunta esittää osavaluma-alueiden määrittämistä niiltä alueilta, joille tulee uutta rakentamista. Esi-merkkinä mainittakoon luontoselvityksen vesilain kohteet osa-alueella 3 (liito-oravakohde 11) ja osa-alueella 5 (liito-oravakohde 19).

Hulevesiselvityksen liitteenä 2 on suunnitelmakartta, jossa on esitetty hulevesien hallintaan varattavat alueet. Suunnitelmakartassa Lepsämäjoen alaosan valuma-alueelle on sijoitettu hulevesialue uomaan, joka on luontoselvityksen mukaan vesilain kohde (osa-alueen 5 liito-oravakohde 19). Uoma on vesilain 2 luvun 11§:n nojalla suojeltu, joten hulevesien hallintaa varten tulee jatkosuunnittelussa etsiä vaihtoehtoinen alue. Myös muiden hulevesien hallintaan varattujen alueiden osalta on tarkistettava, että ne eivät sijaitse vesilain nojalla suojelluissa noroissa tai puroissa.

Vastine: Osayleiskaava on yleispiirteinen maankäytön suunnitelma, jonka ratkaisut tarkentuvat laadittavissa asemakaavoissa ja niiden yhteydessä tehtävissä laajempaa aluetta koskevis-
sa kaavarunkotarkasteluissa. Myös hulevesien hallintaa ja johtamista koskevat suunnitelmat tarkentuvat asemakaavavaiheessa. Osayleiskaavan yleisten määräysten mukaan uusille laajoille rakentamisalueille tulee laatia kaavarunko, jonka laatimisen yhteydessä ratkaistaan mm. koko alueen palvelu- ja liikenneverkko, hulevesien hallinta ja mahdolliset suojelukysymykset mukaan lukien ekologiset yhteydet. Tämä edellyttää, että alueelta laaditaan osayleiskaavaa tarkemmat selvitykset mm. pienvesien osalta. Samassa yhteydessä tulee määritettäväksi myös osavaluma-alueet. Asemakaavatyötä varten laadittavien osayleiskaavan selvityksiä tarkempien selvitysten myötä on paremmin mahdollista ottaa huomioon myös vesilain mukaiset luontokohteet ja tehdä suunnitelma pienemmille osavaluma-alueille. Osayleiskaavan hulevesiselvitys on kokonaistarkastelu kaavan toteuttamisen vaikutuksista hulevesien näkökulmasta. Se nostaa esiin kokonaisuuden valuma-alueittain ja tuo esiin muutoksen suuruuden ja mahdolliset ongelmat. Kyseessä ei ole suunnitelma. Suunnitelman laatimista varten osayleiskaava ei riittävän tarkka maankäytön suunnitelma.

Klaukkalan alueelta on laadittu pienvesiselvitys, jossa y selvennetty luontoselvityksen pienvesiä koskevat osat ja rajattu kartalle vesilain 2 luvun 11 §:n kriteerit täyttävät osuudet puoroista. Lisäksi maastossa on selvitetty lisää kohteita. Hulevesiselvitystä täydennetään pienvesiselvityksen mukaisilla tiedoilla.

Pohjavedet

Valkjärven ja Lepsämän pohjavesialueita (kaavamerkinnot pv-3 ja pv-4) koskeissa kaavamääräyksessä viitataan vanhoihin vesilain ja ympäristönsuojelulain pykäliin. Suora lakipykäliin viittaaminen ei ole tarkoituksenmukaista juuri mahdollisten lakimuutosten takia. Mikäli ao. kaavamääräyksessä halutaan säilyttää viittaukset lakiin, esitystapa voisi olla lakiviittausten osalta esimerkiksi seuraavanlainen: "Alue on erityisen merkittävä veden hankinnan ja veden käyttökelpoisuuden säilyttämisen kannalta. Alueen rakentamista rajoittavat ympäristönsuojelulain maaperän ja pohjaveden pilaamiskiellot. Lisäksi alueella toteutettavissa rakentamis- yms. hankkeissa on huomioitava vesilain mukainen yleinen luvanvaraisuus." Lepsämän pohjavesialuetta (pv-4) koskevat kaavamääräykset ovat kiinteistökohtaisia jätevesijärjestelmiä koskevien vaatimusten osalta Nurmijärven kunnan ympäristönsuojelumääräysten vaatimuksia tiukemmat. Ympäristölautakunta esittää, että kaavamääräys olisi ympäristönsuojelumääräyksiä tiukempi vain siinä tapauksessa, että Lepsämän pohjavesialueella on tähän erityinen tarve tai peruste.

Vastine: Pohjavesialueiden kaavamääräyksiä on tarkistettu siten, että ne eivät sisällä viittauksia suoraan lakeihin. Lepsämän pohjavesialuetta koskeva kaavamääräys on muutettu kuten kaavamääräys pv-3, koska ei ole perusteltua esittää ympäristönsuojelumääräyksiä tiukempaa kaavamääräystä.

Kaavaselostuksen mukaan Valkjärven pohjavesialueella on Muuriaisniemen varavedenottamo. Selostuksesta ei käy ilmi, onko vedenottamo tarkoitus vielä jossain vaiheessa ottaa käyttöön. Mikäli ottamo toimii tulevaisuudessa varavedenottamona, tulee jatkotyönä selvittää kaavaehdotuksen mukaisen rakentamisen vaikutukset pohjaveden laatuun ja määrään Valkjärven pohjavesialueella. Lisäselvitys on tarpeellinen myös siinä tapauksessa, että varavedenottosuunnitelmia ei ole, mutta kaivorakenteet jäävät alueelle. Selvitysten perusteella on tehtävä tarpeelliset muutokset AP-6-alueen rajaukseen tai otettava vedenottamon sijainti huomioon asemakaavoituksessa.

Vastine: Osayleiskaavassa esitetyt rakentamisen aluevaraukset ovat yleispiirteisiä ja ne tarkentuvat rajoiltaan ja sisällöltään asemakaavaa laadittaessa. Yleisten määräysten mukaan sekä asumisen ja muita alueita koskeviin aluevarauksiin sisältyvät mm. yhdyskuntateknisen huollon alueet, mikä tarkoittaa mm. mahdollisen vedenottamon huomioon ottamista asemakaavaa laadittaessa. Asemakaavaa laadittaessa otetaan mahdollisen vedenottamon suoja-alueet ja kaavan toteuttamisen vaikutus pohjavesialueeseen. Vesilaitokselta saatujen tietojen mukaan Muuriaisniemen varavedenottamoa ei ole tarkoitus ottaa käyttöön.

Pienvedet

Klaukkalan osayleiskaavan luontoselvityksen suurimmat puutteet liittyvät vesilain kohteisiin. Luontoselvitystä on täydennetty 5.11.2014 lisäämällä selvitykseen alaluku Arvokkaat pienvedet 3.6. Luvun mukaan selvitysalueella on kuusi vesilain 2 luvun 11 §:n mukaista luonnontilaista tai luonnontilaisen kaltaista noroa tai lampea. Vesiluontotyyppien suojelun kannalta olisi tärkeää selvittää myös noroa isompien (valuma-alue yli 10 km²) uomien luontoarvot ja niiden luonnontilaisuus. Yli 10 km²:n valuma-alueen uomia koskee vesilain 3 luvun 2 §. Sen mukaan vesitaloushankkeella on oltava lupaviranomaisen lupa, jos se voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä tai määrää, ja tämä muutos vaarantaa puron uoman luonnontilan säilymisen. Vesilain mukaan vesitaloushanke voi olla sekä vesi- että maa-alueella tehtävä toimenpide.

Luontoselvityksessä vesilain kohteet sisältyvät joko alaluvun 3.2.3. arvokkaiisiin luontokohteisiin tai alaluvun 3.3.1. liito-oravakohteisiin. Kyseinen esitystapa on ongelmallinen, sillä vesilain kohteiden rajausta ei noudata arvokkaiden luontokohteiden ja liito-oravakohteiden rajausta. Jatkotyönä tulee rajata vesilain kohteet kartalle ja liittää rajaukset sl-merkinnällä kaavakarttaan, kaavaselostukseen sekä hulevesiselvitykseen. Tarvittaessa kaavamääräyksiä tulee täydentää vesilain kohteiden luonnontilaisuutta turvaavilla määräyksillä sekä

hulevesiselvitystä tarpeellisilla suunnitteluohjeilla. Esitystavan johdosta vesilain kohteiden kuvaukset ovat myös puutteelliset eivätkä anna tarvittavaa tietoa niiden suojelun turvaamiseksi.

Luontoselvityksestä ei käy ilmi, millä tarkkuudella vesilain kohteiden inventointi on tehty. Tämän vuoksi Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta esittää selvitettäväksi vielä joidenkin purojen luonnontilaisuuden. Selvitettävät purot ovat karttatarkastelun perusteella säilyttäneet luonnollisen mutkittelun. Selvitettäviä puroja ovat Valkjärveen laskeva Lähtelänoja, Lepsämäjokeen laskevat purot osa-alueella 5 luontokohteen 12 pohjoispuolella ja osa-alueella 6 liito-oravakohteen 23 eteläpuolella sekä Luhtajokeen laskeva puroa osa-alueella 2 liito-oravakohteen 7 kohdalla. Luhtajokeen laskevan uoman selvittäminen korostuu, sillä siihen on tarkoitus johtaa Jussila-Tyynelä työpaikka-alueen (kaavamerkintä TP-3) hulevedet. Vesilain kohteet tulee myös inventoida osayleiskaava-alueetta laajemmalla alueella silloin, kun niihin johdetaan hulevesiä ja hulevesien määrän ja laadun muutoksella on vaikutusta pienvesien olosuhteisiin ja luonnontilaan. Vesilain kohteiden inventoinnissa tulee huomioida vesilain 2 luvun 11 §:n ja 3 luvun 2 §:n säädökset.

Enviro Oy on laatinut lausunnon osayleiskaavaluonnoksen luontovaikutuksista. Arvioinnin lähtökohtien perusteella lausunnossa ei ole huomioitu vesilain kohteita. Kaavan vaikutukset vesilain kohteisiin olisi myös hyvä sisällyttää arvioon. Arviossa tulisi tällöin huomioida kasvavien hulevesimäärien ja huleveden laadun muutokset pienvesien luonnontilaan. Vaihtoehtoisesti arvio voidaan sisällyttää hulevesiselvitykseen.

Vastine: Osayleiskaava-alueelta on tehty lausunnon perusteella vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisia pienvesiä koskeva täydentävä luontoselvitys ”Klaukkalan osayleiskaava-alueen pienvedet”. Pienvesiä koskevan selvityksen tulokset on selostettu kaavaselostuksessa ja liitekartalla sekä kaavaratkaisua selostavassa luvussa. Lisäksi alueittaisten suunnitteluohjeiden yleisessä osassa on esitetty vesilain mukaisten pienvesien merkitys ja huomioon ottaminen hulevesien hallinnan suunnittelussa. Vesilain mukaisten pienvesien esittäminen kaavakartalla sl-merkinnällä olisi edellyttänyt osayleiskaavan asettamista uudelleen ehdotuksena nähtävillä.

Luonto

Lausunnoissa on jo aiemmin tuotu esille huoli arvokkaiden luontoalueiden säilymisestä asemakaavavaiheessa, mikäli arvokkaat luontoalueet sijoittuvat yleiskaavassa rakennettavien alueiden aluevarausten kanssa päällekkäin. Olisi hyvin tärkeää, että etenkin niillä uusilla rakentamisen alueilla, joille ei ole vielä laadittu asemakaavaa, ja joilla vaikuttamismahdollisuudet ovat tämän vuoksi suurimmat, arvokkaat luontoalueet sijoitetaan jo yleiskaavavaiheessa osaksi virkistys- ja viheralueverkostoa.

Liito-oravan elinalueiden säilymistä ei ole vielä huomioitu kaavassa riittävällä tasolla. Esimerkiksi liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat Äijänniitun, Lintumäen ja Mustamäen alueilla ovat kokonaan rakentamisalueiden sisällä. Myös Enviro toteaa kaavaluonnoksesta antamassaan luontovaikutuslausunnossa näiden kohdalla ristiriidan, ja että alueet tulisi liittää osaksi virkistysalueita tai maa- ja metsätalousalueita.

Enviro toteaa myös, että liito-oravan elinalueet Isosuon eteläpuolella, Palomäen länsipuolella, Mustamäki I:ssä, Klaukkalan puhdistamon alueella ja Äijänniittu II:ssa olisivat rajattavissa rakentamisalueen ulkopuolelle pienillä rakentamisalueen rajausmuutoksilla. Näistä vain Isosuon eteläpuolen ja Palomäen länsipuolen rajausta on korjattu. Mustamäki I:n, Klaukkalan puhdistamon elinpiirit sijoittuvat osittain edelleen rakentamisalueille. Lisäksi Äijänniittu II on sijoitettu kaavaehdotuksessa nyt kokonaan rakentamisalueelle, kun se luonnoksessa sijoittui sinne vain osittain.

Uudenmaan ELY-keskuksen liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan rajauspäätöksistä kolme (Koivupelto, Äijänniittu ja Ali-Viirin alue) sijoittuu kokonaan rakentamisalueille, mikä on epä johdonmukaista. Koivupelto ja Äijänniittu sijoittuvat AP-4-alueille ja Ali-Viiri jää uuden tielinjauksen alle. Koivupellon esiintymä sijoittui

aiemmassa kaavaluonnoksessa virkistysalueelle (V-1), mutta kaavaehdotuksessa se on kokonaan rakentamisalueella (AP).

Yhteenvedon voidaan todeta, että vaikka liito-oravan elinalueiden rajauksiin onkin tehty muutamia muutoksia, on rakentamisen kanssa kokonaan tai osittain päällekkäisiä rajauksia kaiken kaikkiaan viitisentoista kappaletta. Kahdella kohteista tilanne on mennyt kaiken lisäksi kaavaluonnoksen jälkeen huonompaan suuntaan.

Vastine: Osayleiskaava on yleispiirteinen maankäytön suunnitelma, jonka ratkaisut tarkentuvat laadittavissa asemakaavoissa ja niiden yhteydessä tehtävissä laajempaa aluetta koskevissa kaavarunkotarkasteluissa. Klaukkalan osayleiskaava on laadittu siten, että sen ratkaisut mahdollistavat Klaukkalan kehittämisen turvaten samalla mm. arvokkaiden luontokohteiden säilymistä. Kaavaratkaisut ovat yleispiirteisiä ja joustavia. Tämä mahdollistaa Klaukkalan kehittämisen myös muuttuvissa olosuhteissa. Tällaisia muutoksia voivat olla esimerkiksi liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen osalta voimakkaat myrskyt, jotka aiheuttavat puiden laaja-alaisen kaatumisen.

Osayleiskaavan yleisten määräysten mukaan uusille laajoille rakentamisalueille tulee laatia kaavarunko, jonka laatimisen yhteydessä ratkaistaan mm. koko alueen palvelu- ja liikenneverkko, hulevesien hallinta ja mahdolliset suojelukysymykset mukaan lukien ekologiset yhteydet. Kun asemakaavaa laadittaessa alueelta tehdään tarkemmat luontoselvitykset, osayleiskaava mahdollistaa sen, että arvokkaat luontoalueet voidaan sijoittaa viher- tai virkistysalueille juuri oikeaan kohtaan sen hetkisen parhaan tiedon mukaan. Tämä menettely mahdollistaa myös rakentamiseen osoitetun alueen käyttämisen muutoin tehokkaasti ja näin edistetään yhdyskuntarakenteen eheyttä. Osayleiskaava ei estä alueen ottamista rakentamiseen, jos osayleiskaavassa esitetty arvokas luontoalue/-kohde on syystä tai toisesta menettänyt merkityksensä ja arvonsa.

Asemakaavaa laadittaessa on tehtävä luontoselvitykset asemakaavatarkkuudella, sillä osayleiskaavan tarkkuudella laaditut selvitykset eivät riitä. Tarkemmissa selvityksissä saattaa tulla esille myös uusia arvokkaita luontokohteita. Maankäyttö- ja rakennuslaissa esitettyjen asemakaavan sisältövaatimusten mukaan luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa. Vaikka osayleiskaavassa ei ole osoitettu jotain arvokasta luontokohdetta, se on otettava huomioon asemakaavassa, jos sellainen asemaakaavoituksen yhteydessä tehtävissä selvityksissä ilmenee.

Liito-oravan asema on luonnonsuojelulaissa ja sen perusteella myös maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa kaavaprosesseissa vahvasti turvattu.

Ympäristölautakunnan aiemmin kaavaluonnoksesta antamassa lausunnossa esitettiin, että Syrjälänmäen tervaleppäkorven arvokkaan luontoalueen itäosa muutetaan AP-2 -alueen sijaan V-1 -alueeksi, jotta koko alue sijoittuisi virkistysalueelle. Vastineessa todetaan, että alue sijaitsee voimassa olevan asemaakaavan opetustoiminnan ym. palvelevien rakennusten korttelialueella, ja koulun laajeneminen tulee turvata tarvittaessa ottaen huomioon myös tervaleppäkorven säilyminen. Environ 17.1.2014 päivätyssä lausunnossa kaavan luontovaikutuksista on todettu, että asemakaavaan liittyvät rakentamistyöt on jo aloitettu ja arvokkaan luontoalueen itäisen osan luontoarvot ovat jo muuttuneet. SI-alueen rajausta ei ole syytä enää ulottaa alueen itäosiin. Kohteen rajausta tulee päivittää nykyistä tilannetta vastaavaksi.

Vastine: Syrjälänmäen tervaleppäkorven rajausta on muutettu siten, ettei se ulotu AP-alueelle.

Haikalan asutusalueen pohjoispuolelle on voimassa olevaan asemakaavaan merkitty virkistysalue. Tämä alue on kaavaehdotuksessa merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M-4). Kaavamerkintä ei turvaa riittävällä tavalla virkistysalueen säilymistä, sillä M-4-kaavamääräyksessä sallitaan maa- ja metsätaloutta palvelevan rakentamisen lisäksi haja-asutusluontoinen asuinrakentaminen. M-4-kaavamerkintä ei myöskään turvaa metsän säilymistä virkistykseen sopivana, vaan mahdollistaa alueelle tehtävät avohakkuut. Virkistysalue tulee merkintä kaavaehdotukseen asemakaavan mukaisesti VL-alueeksi. VL-aluemerkinnän tarve korostuu alueen pohjoispuolelle sijoitetun ohikulkutien linjauksenkin vuoksi. VL-alue varmistaa sen, että asutusalueen ja ohikulkutien väliin jäävä alue säilyy edelleen kuntalaisten virkistysmetsänä, joka toimii myös puustollisena suojavaikkeenä asutuksen ja ohikulkutien välissä.

Vastine: Osayleiskaavassa osoitetaan rakentamisen alueet. Asumisen laajentaminen M-alueelle ei ole mahdollista osayleiskaavan mukaan. Alue on asemakaavoitetun alueen lieve-alueita ja näin ollen mahdolliset asumisen suunnittelutarveratkaisuhakemukset tulee arvioida lievealueen näkökulmasta.

Alueella on voimassa asemakaava, jossa on asumisen ja ohikulkutien välisestä alueesta osoitettu virkistysalueeksi noin 50 metriä voimalinjasta (z-1) etelään oleva alue ja loput maa- ja metsätalousalueeksi aina voimalinjaan (z-4) ohikulkutien pohjoispuolelle saakka. Kun alueella on voimassa oleva asemakaava, sen mukaisesti määräytyy maisematyölupavelvollisuus, ei osayleiskaavan perusteella. Asemakaava-alueella edellytetään maisematyölupaa puiden kaatamiseksi. Kyseinen asemakaavan mukainen virkistysalue on kallioinen mäki-alue. Maisematyöluvan käsittelyn yhteydessä voidaan turvata puuston käsittely virkistysalueella sopivalla tavalla kunnan aluetta koskevan hoitoluokan mukaisesti. Pääosa asemakaavan mukaisesta virkistysalueesta on kunnan omistuksessa.

Maa- ja metsätalousalue ja yksityisen omistama osuus asemakaavan virkistysalueesta säilyy virkistyskäytössä jokamiehen oikeudella kuten tähänkin saakka.

Osayleiskaavan virkistysalueella noudatetaan metsälakia. Osayleiskaavassa voidaan määrätä maisematyölupavelvollisuus, mutta osayleiskaavan kaavamerkinnät ja -määräykset eivät saa olla maanomistajalle kohtuuttomia. Puustoisien suojavaikkeen säilyttäminen yksityisen maanomistajan omistamalla mailla ei ole perusteltu, vaan jos tällainen puustoinen vyöhyke halutaan säilyttää, se tulee hankkia kunnan omistukseen ja merkintä osayleiskaavassa EV-alueeksi. Kunnalla ei kuitenkaan ole taloudellisia mahdollisuuksia hankkia laajoja suojavaikkeitä.

Klaukkalan ohikulkutie on seututie, jonka liikennemäärät ovat alle 10 000 ajoneuvoa vuorokaudessa kyseisellä kohdalla. Etäisyys ohikulkutien eteläpuoliselta asuinalueelta ko. kohdalla on pienimmillään 150 metriä. Ohikulkutien suunnittelun yhteydessä huolehditaan tarvittavasta meluntorjunnasta.

Hyvä parannus on se, että kaavaan on lisätty ekologisten ja paikallisten viheryhteyksien tarkastelu ja yhteyksiä kaavakartalle. Liito-oravan elinpiirien välisten kulkuyhteyksien säilyminen jää kuitenkin edelleen ratkaistavaksi asemakaavavaiheeseen. Erityisen huolestuttavia kohteita ovat mm. Mustamäen ja Alitilantien esiintymien yhteyksien.

Vastine: Osayleiskaavaan liittyvissä selvityksissä on osoitettu liito-oravien kulkuyhteystarpeet. Kulkuyhteystarpeet tulee luonnollisesti ottaa huomioon myös asemakaavaa laadittaessa. Asemakaavaa laadittaessa voidaan osayleiskaavaa tarkemmin osoittaa tarkoituksenmukaiset yhteystarpeet.

Mustamäen alueen osalta liito-oravien kulkuyhteydet säilyvät itään päin olevalla metsäisellä vyöhykkeellä kuten tähänkin saakka. Mustamäen liito-oravakohteiden länsipuolinen alue on avointa peltoaluetta, joka osayleiskaavan mukaan tulee rakennettavaksi. Näin ollen liito-oravan kulkuyhteydet säilyvät näiltä osin ennallaan. Liito-oravien alueet otetaan huomioon alueen asemakaavaa laadittaessa kuten asemakaavan sisältövaatimukset ja luonnonsuojelulaki edellyttävät.

Alitilantien esiintymän kulkuyhteydet on otettu huomioon ja turvattu Klaukkalantien asemakaavassa, joka on valtuuston hyväksymä.

Rakentamisen vaikutuksia Klaukkalan Isosuon luontoarvojen säilymiseen tulee arvioida tarkemmin asemakaavavaiheessa. Vaikka rakentaminen ei ulotu Natura-alueelle, rakentamisella voi silti olla vaikutuksia suon kosteusoloihin.

Vastine: Isosuon ympäristöön Natura-alueen lähelle asemakaavaa laadittaessa tulee arvioida kaavan toteuttamisen vaikutukset Natura-alueeseen. Tätä edellyttävät jo maankäyttö- ja rakennuslain säädökset. Alueen asemakaavan laadinta on alkanut ja kaavan toteuttamisen vaikutusten arviointi Natura-suon vesitalouteen on tunnistettu.

4. Keski-Uudenmaan maakuntamuseo

Maakuntamuseolla ei ole osayleiskaavaehdotuksesta huomautettavaa.

5. Museovirasto

Kaavaehdotuksessa osa muinaisjäänöksistä sijaitsee muuttuvan maankäytön alueella. Muinaisjäänökset on merkitty joko kohdemerkinnällä tai aluerajauksina kaavaehdotukseen. Vaikka osa muinaisjäänöksistä on merkitty aluerajauksina, tulee muinaisjäänösten laajuus maastossa tarkastaa ennen muuttuvaa maankäyttöä. Tämä vaikuttaa myös muinaisjäänöskohteiden tutkimuskustannuksiin.

Muinaisjäänökset merkitään yleiskaavaan turkoosilla kohdemerkinnällä sm (muinaismuistokohde), jota seuraa juokseva numero. Klaukkalan osayleiskaavaehdotuksessa muinaisjäänökset on merkitty joko kohdemerkinnällä tai aluerajauksina. Kaavaselostuksen kohdeluettelossa (taulukko 22 ja 23) ja karttamerkinnöissä on epätarkkuutta, sillä kohdenumerointi ja muinaisjäänösluettelon tiedot eivät kaikilta osin täsmää. Numeroinnilla ei tarvitse erottaa erihistoriallisia ja historiallisen ajan muinaisjäänöksiä, mutta sen tulee olla juokseva ja yhteneväinen kaavaselostuksen muinaisjäänösluettelon kanssa.

Kiinteät muinaisjäänökset sm

Alla on listaus Klaukkalan alueen muinaisjäänöksistä, jotka merkitään sm-kohdemerkinnällä. Kohdenimen edessä on muinaisjäänöksen muinaisjäänösrekisterinumero. Suluisa näkyy kaavakartalla ollut merkintä, joka tulee vaihtaa sm-merkinnäksi juoksevalla numerolla. Merkintään liitetään määräys:

”Muinaismuistolailta (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös. Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettyvä museoviranomaisen (Museovirasto tai maakuntamuseo) lausunto.

543010024 Ahola 1, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla sm-2/19),
543010025 Ahola 2, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla huom. sl-2/21),
543010034 Ahola 3, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla sm-2/24),
1000005313 Ahola 4, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla sm-2/22),

1000005314 Ahola 5, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla sm-2/25), 1000005315 Ahola 6, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla sm-2/26),
1000005316 Ahola 7, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla sm-2/26),
1000005330 Aliholli, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla sm-2/27),
543010009 Alitalo, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla sm-2/8),
543010033 Huhdanmäki, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla sm-2/18),
543010022 Isosuo, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla sm-2/30),
543010017 Joentausta, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla sm-2/11),
543010026 Jokela, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla sm-2/7),
1000005836 Järvenpää, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla sm-2/37),
543010010 Kiikala, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla sm-2/20),
1000009183 Klaukkala (Klocksog) Kuusiniittu, hiilimiilun jäännökset (kaavakartalla sm-3/39),
1000009184 Klaukkala (Klocksog) Palomäki, hiilimiilun jäännökset (kaavakartalla sm-3/42),
1000009185 Klaukkala (Klocksog) Vanhamylly, myllyn jäännökset (kaavakartalla sm-3/43),
1000009169 Klaukkala (Klocksog) Ylösjoki, tiiliuunin jäännökset (kaavakartalla sm-2/13),
1000009176 Klaukkala (Klocksog) Sudentullinmäki, ajoittamaton kiviröykkiö (kaavakartalla sm-1/1),
543010011 Koivumäki, kivirakenteet, ajoittamaton kiviröykkiö (kaavakartalla sm-1/6),
1000005837 Lähtelä, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla sm-2/36),
1000005838 Malminki 1, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla sm-2/34),
1000005839 Malminki 2, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla sm-2/35),
1000006607 Mattila 2, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla sm-2/23),
1000005857 Peltola, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla sm-2/33),
543010013 Santamäki, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla sm-1/5),
543010027 Sillanpää, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla sm-2/17),
543010023 Suoniittu, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla sm-2/28),
543010021 Suoranta, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla sm-1/2),
1000005840 Syrjänpelto, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla sm-2/38),
543010035 Yli-Klaukka, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla sm-2/32),
543010012 Yli-Kunnari, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla sm-2/10),
543010014 Yli-Olli, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla sm-2/29),
543010015 Ylisjoki, kivikautinen asuinpaikka (kaavakartalla sm-2/9)

Kohteita 543010016 Ylösjoki, kivikautinen asuinpaikka ja 5430000 Kotimäki, ajoittamaton kiviröykkiö ei merkitä kaavakarttaan, koska ne on poistettu muinaisjäännösrekisteristä.

Kiinteät muinaisjäännökset sm-2

Kiinteiksi muinaisjäännöksiksi maastoinventoinneissa todetut, mutta edelleen käytössä olevat historialliset kyläpaikat erotetaan muista kiinteistä muinaisjäännöksistä omalla merkinnällään sm-2 ja määräyksellä, joka kuuluu:

”Historiallinen kyläntontti. Alueella sijaitsee muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Aluetta koskevista rakennushankkeista ja isommista kaivutöistä on neuvoteltava Museoviraston kanssa.”

Tällaisia kohteita osayleiskaavan alueella ovat seuraavat:

1000009155 Klaukkala (Klocksog) Gunnari (kaavakartalla sm-2/14)
1000009195 Klaukkala (Klocksog) Greiju (kaavakartalla sm-3/41)
1000009175 Klaukkala Isosuonlaita (kaavakartalla sm-1/3)
1000009166 Klaukkala (Klocksog) Tilkka (kaavakartalla sm-2/15)
1000009168 Klaukkala (Klocksog) Olli (kaavakartalla sm-2/16)
1000009170 Klaukkala (Klocksog) Isosuo (kaavakartalla sm-2/31)

Vastine: Kaavamerkintöjä ja -määräyksiä on tarkennettu lausunnossa esitetyn mukaisesti.

6. Liikennevirasto

Osayleiskaavassa on varauduttu Kehäradasta erkanevaan Klaukkalan rataan. Kaavaehdotuksessa on osoitettu uusi päärata ja liikennepaikka Klaukkalan radan esiselvityksen (RHK 2007) mukaisesti. Klaukkalan radan jatke on ehdotuksessa osoitettu merkinnällä joukkoliikenteen kehittämiskäytävä/yhteystarve. Klaukkalan radan linjaukselle sijoittuva alue keskusta-alueen tuntumassa on osoitettu selvitysalueeksi (SE-1), jonka yksityiskohtainen maankäyttö ratkaistaan Klaukkalan radan suunnittelun tarkentuessa. Myös Klaukkalan radan jatkeelle uusien pientaloalueiden väliin sijoittuva alue on osoitettu selvitysalueeksi (SE-2). Liikennevirasto pitää Klaukkalan rataa kohdistuvia kaavamerkintöjä ja -määräyksiä hyvin radan suunnittelutilanteeseen sopivina ja tarkoituksenmukaisina.

Liikennevirastolla ei ole huomautettavaa kaavahankkeesta.

7. Fingrid

Osayleiskaavan alueelle sijoittuvat Fingridin 400 kV Huittinen–Tammisto ja 110 kV Forssa-Ruotsinkylä voimajohdot. Fingridillä ei ole huomauttamista osayleiskaavaehdotuksesta.

8. Suomen luonnonsuojeluliitto/Uudenmaan piiri

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri on antanut 28.2.2013 mielipiteensä Klaukkalan osayleiskaavaluonnoksesta. Mielipiteessä esitetyt yleiset huomiot mm. luontoarvojen huomiointivelvoitteista, liikenne- ja ratkaisusta sekä kaavanpientalovaltaisuuden luontoalueita ja yhdyskuntarakennetta voimakkaasti pirstovista vaikutuksista ovat edelleen valideja, joten emme tässä mielipiteessä niitä toista.

Lausunto luonnoksesta:

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma tarvitaan mahdollisesti uusi. Työn kuluessa on päivitetty niin valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet kuin maakuntakaavakin.

Vastine: Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa on täydennetty suunnittelun kuluessa useita kertoja.

Maakuntakaavan viheryhteyksiä tulisi tarkastella vielä kerran ns. pullonkaulakohteiden osalta. Kaavaluonnoksessa nykypäiviin asti säilyneitä yhteyksiä on muutamain paikoin tarpeettomasti kavennettu siten, että lopputuloksena yhteys ei enää täytä maakunnallisen viheryhteyden tavoitteita. ”Pullonkaulapaikkoja” on mm. Valkjärven kaakkoispuolella (AP-4) sekä Luhtajoen varsi kaava-alueen itäosassa.

Vastine: Klaukkalan ekologisia yhteyksiä on selvitetty erityisesti ns. pullonkaulojen osalta. Selvityksen yhteydet on esitetty kaavakartalla. Osittain pullonkaulat aiheutuvat jo toteutetuista alueista.

Maakunnallisten viheryhteyksien säilymisen kannalta M-4 ei ole kaavamerkintänä riittävä, koska se sallii haja-asutusluonteisen lisärakentamisen. Ongelma on vakavin Luhtajoen varrella kaavan itäosassa.

Vastine: Maa- ja metsätalousalueille sijoittuvat lupahakemukset käsitellään ottaen huomioon kaavan sisältö ja tavoitteet sekä suunnittelutarveratkaisun maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyt edellytykset. Rakennusjärjestyksessä on osoitettu kaikki asemakaavan ulkopuoliset alueet suunnittelutarvealueiksi, joten uusien rakennuspaikkojen muodostaminen edellyttää aina suunnittelutarveratkaisua ja MRL:n 137 §:n edellytysten täyttymistä.

Liito-oravan 2000-luvulla todennetusti käyttämien metsäalueiden välille tulisi osoittaa nykyistä kattavammin viheryhteyksiä. Nykyinen kaavaluonnos mahdollistaa sen, että useampikin liito-oravan asuttama met-

sikkö tulee jatkossa eristäytymään muusta metsäisestä viheralueverkostosta. Kaavaa kannattaisi tältä osin kehittää. Tämä olisi myös ulkoilureitistöjen suunnitteluun.

Vastine: Klaukkalan ekologisia yhteyksiä on selvitetty erityisesti ns. pullonkaulojen osalta. Selvityksen mukaiset yhteydet on esitetty kaavakartalla.

Valkjärven kaakkoispuolista rakentamista (AP-4) tulee vähentää siten, että alueelta v. 2006 todettu liito-oravametsikkö säilytetään sl-alueena.

Vastine: Ko. alueen rajausta on supistettu.

Isoniityn itäpuolelle tulisi kaavassa osoittaa riittävän leveä viherkäytävä, joka mahdollistaa mm. eläinten liikkumisen rakentuvan alueen, radan ja tie ylitse. Myös tunnelimahdollisuus tulee selvittää.

Vastine: Klaukkalan radan jatkeen linjausta ei ole vielä suunniteltu, joten ei ole myöskään tietoa onko rata tulevaisuudessa tunnelissa vai maan päällä. Rata kuitenkin ylittää Luhtajoen sillalla. Luhtajoen pohjoispuolelle on tavoitteena jättää ekologinen käytävä. Luhtajoentien tarkemman suunnittelun yhteydessä ratkaistaan ekologisen yhteyden jatkuvuus tien poikki ottaen huomioon osayleiskaava ja sen ohjaava vaikutus.

Haikalan luoteisosassa olevaa AP-varausta tulee supistaa länsiosastaan siten, että Luhtajoen varteen jää nykyistä selvästi leveämpi säilyvä alue (sopisi virkistysalueeksi).

Vastine: Ko. virkistysaluevarausta on levennetty. Paikoin olevien asuinrakennusten tontit ulottuvat voimassa olevan asemakaavan mukaisesti joen rantaan saakka. Muilla alueilla virkistysalueen leveys tarkentuu aikanaan alueen asemakaavasuunnittelun yhteydessä.

Isosuo Natura 2000-alueen pohjoispuolelle osoitettua lisärakentamista (AP-5) tulee supistaa siten, että suon pohjoispuolelle jää riittävän leveä säilyvä alue.

Vastine: Aluetta on supistettu ja rakentamaton vyöhyke on leventynyt.

Tornimäen metsäalueelta (joka on suoraan yhteydessä Vantaan puoleisiin huomattavan arvokkaisiin metsiin) tulee osoittaa säilyvä viheryhteys pohjoiseen Isoniityn suuntaan.

Vastine: Em. ekologinen yhteys on mahdollista toteuttaa osittain Vantaan puolella. Asiasta on keskusteltu Vantaan edustajien kanssa ja siitä on yhteinen näkemys. Tornimäen alueelta suoraan Isoniityn suuntaan ei ole osoitettavissa toimivaa yhteyttä ottaen huomioon jo toteutunut rakentaminen ja hyväksytyt suunnitelmat. 4. vaihemaakuntakaavaluonnoksessa viheryhteys on osoitettu Vantaa puolelle kuntarajan tuntumaan.

Lausunto ehdotuksesta:

Mielipiteemme alla keskittyy selkeästi toimivan viherrakenteen säilyttämiseen sekä muutamiin yksilöityihin kehittämistarpeisiin kaavamääräyksissä sekä kaavan maankäyttöratkaisuissa.

Yleistä

Kaavaehdotuksessa on huomioitu osa mielipiteessämme esiin nostetuista kehittämistarpeista, mutta muutamia keskeisiä ongelmia on edelleen säilynyt. Isoimmat ongelmat liittyvät keskeisten maakunnallisten ja paikallisten ekologisten yhteyksien kapenemiseen ja uusien ”pullonkaulojen” synnyttämiseen tai mahdollistamiseen.

Viheryhteyksien osoittaminen

Nurmijärven kunta ansaitsee kiitosta siitä, että useiden tahojen esiin nostamaan huoleen keskeisten viheryhteyksien heikentämisestä ja sulkeutumisesta on reagoitu. Kaavaehdotukseen on lisätty viheryhteyksiä (joitakin on myös ilman perusteita poistettu), viheryhteydet on jaettu maakunnallisiin ja paikallisiin ja lisäksi viheryhteyksille on kirjoitettu jatkosuunnittelun kannalta melko asialliselta vaikuttava kaavamääräys. Paikallisissa viheryhteyksissä kummastuttavat eräät yhteydet, jotka sijaitsevat keskellä M-4- tai

TP-alueita selvästi johtamatta paikasta A paikkaan B. Merkitykseltään mahdollisesti jopa maakunnallisen tason yhteys Tornikalliolta Isoniityn suuntaan on puolestaan merkitty katkeamaan hieman ennen Tornikalliota. Esitämme, että kaavan viheryhteyksiä vielä tarkastellaan verkoston kattavuuden ja toiminnan kannalta huomioiden mm. tässä mielipiteessä yksilöidyt ongelmat.

Vastine: Viheryhteysverkostoa on tarkistettu siten, että yhteydet jatkuvat katkeamattomina osayleiskaavassa rakentamiseen osoitettujen alueiden läpi. Yhteyksien osoittaminen perustuu Klaukkalan ekologiset yhteydet -selvitykseen. Selvityksessä yhteydet yhdistävät metsä-alueita toisiinsa ja näin ollen kaavakartalle merkityt yhteydet eivät hahmotu osana metsä-alueiden ja yhteyksien muodostamaa kokonaisuutta. Kaavakarttaan on jatkettu viheryhteysmerkintää Tornimäen VL-alueelta läpi rakennettavien alueiden M-alueelle saakka.

Virkistysalueiden puuttuvat kaavamääräykset

Kaavaehdotuksessa kiinnittää huomiota se, että virkistysalueilta (V-1, VL-1, VU) puuttuvat kaavamääräykset. Tämä ei ole hyvää kaavoitusta etenkin tilanteessa, jossa virkistysalueiksi esitettyjen alueilla kulkee tärkeitä ekologisia yhteyksiä, joiden osalta pitäisi turvata leveyden ohella myös toimivuus ja mielellään myös laatu.

Esitämme, että kaavaa jalostetaan siten, että virkistysaluevarauksille (V.-1, VL-1, VU) kirjoitetaan edes yleisluonteiset kaavamääräykset.

Vastine: Osayleiskaavassa virkistysalueiksi osoitetut alueet ovat joko voimassa olevan asemakaavan mukaisia laajempia virkistysalueita tai Luhtajokivarren alueita sekä maakuntakaavan mukainen Tornimäen virkistysalue. Virkistysalueiden merkitys viheryhteyksien kannalta on lisätty selostukseen.

M-4 -alueille sallittu hajarakentaminen

Kaavamääräyksissä on edelleen sallittu maa- ja metsätaloutta palvelevan rakentamisen ohella myös haja-asutusluonteinen asuinrakentaminen. Ratkaisu johtaa siihen, että on kaikki perusteet tarkastella vielä keran kaikki keskeiset maakunnalliset ja paikalliset ekologiset yhteydet siltä kannalta, että ei saa päästää syntymään tilanteita, joissa yhteys saattaa olennaisesti heikentyä kaavavarauksen mahdollistaman haja-asutusrakentamisen vuoksi. Hyvin selkeä ongelma-alue on Vantaan rajalla niin Luhtajoen varressa kuin sen ja Vantaan rajan välisellä metsäisellä selänteellä, jotka molemmat toimivat tärkeinä ekologisinä yhteyksinä.

Vastine: Lausunnossa esitetyt M-alueet sijaitsevat asemakaavan lievealueella ja näin ollen mahdolliset asumisen suunnittelutarveratkaisuhakemukset tulee arvioida lievealueen näkökulmasta ottaen huomioon myös viheryhteystarpeet. Rakentamisen kieltäminen kokonaan laajoilta alueilta ei ole mahdollista ilman korvausvelvollisuutta.

Klaukkalan ekologiset yhteydet selvityksen mukaan todellisuudessa ekologinen yhteys sijaitsee pääosin Vantaan puolella rakentamattomilla alueilla, sillä Luhtajoen varsi on jo nykyisin rakennettu paikoin molemmin puolin eikä se näin ollen enää toimi ainakaan isompien eläinten kulkuyhteytenä. 4. vaihemaakuntakaavaluonnoksessa on myös osoitettu maakunnallinen viheryhteystarve Vantaan puolelle.

YKSILÖIDYT KOMMENTIT

1. Luhtajoen luonto- ja virkistysarvojen turvaaminen

Kaava-alueen poikki kiemurteleva Luhtajoki on jokena huomattavan arvokas sekä luontoarvojen että virkistyskäytön näkökulmasta. Se toimii myös ekologisenä yhteytenä monenlaiselle lajistolle. Kaavaehdotuksessa viheryhteysmerkintä on poistettu Klaukkalan koillis- ja pohjoispuolelta sekä Vantaan rajalta kaava-alueen kaakkoisosasta. Viheryhteysmerkinnän kattava käyttö on erityisen tärkeää siksi, että M-4 merkinnän kaa-

vamääräys mahdollistaa viheryhteyden heikentämisen haja-asutusrakentamisella ja V-1- merkinnältä puuttuu kaavamääräys.

Esitämme kaavaan lisättäväksi koko Luhtajoen varren kattavaa maakunnallisen viheryhteyden merkintää.

Vastine: Luhtajoen varsi säilyy rakentamattomana kokonaisuudessaan osayleiskaavan alueella ja sen varret on osittain osoitettu virkistysalueeksi. Näin ollen rakentaminen tai muukaan maankäyttö ei uhkaa sen merkitystä ekologisena käytävänä. Virkistyskäytön osalta on Luhtajokilaaksoon osoitettu ohjeellisia ulkoilureittejä. Luhtajoen rannat ovat paikoin tulvaherkkiä, paikoin maaperä on rakentamiseen kelpaamatonta maaperän pehmeiden vuoksi tai joen reuna-alueet ovat sortumaherkkiä. Osayleiskaavan tavoitteena on säilyttää rannat rakentamattomina ja mahdollistaa virkistyskäyttö.

Klaukkalan ekologiset yhteydet selvityksen mukaan todellisuudessa Klaukkalan pohjoiskoillispuoleinen ekologinen yhteys sijaitsee pääosin Vantaan puolella rakentamattomilla alueilla, sillä Luhtajoen varsi on jo nykyisin rakennettu paikoin molemmin puolin eikä se näin ollen enää toimi ainakaan isompien eläinten kulkuyhteytenä. 4. vaihemaakuntakaavaluonnoksessa on siirretty maakunnallinen viheryhteystarve Vantaan puolelle.

M-alueella mahdolliset asumisen suunnittelutarveratkaisuhakemukset tulee arvioida lievealueen näkökulmasta ottaen huomioon myös viheryhteystarpeet.

2. Klaukkalan itäpuolisen metsäselänteen turvaaminen

Klaukkalan kasvun myötä tiettyjen kaava-alueella sijaitsevien luontoalueiden merkitys virkistysalueina tulee väijäämättä kasvamaan. Erityisen selkeä tällainen alue on Klaukkalan taajama-alueen itäpuolinen laaja etelä-pohjoissuuntainen metsäselänne Luhtajoen itäpuolella. Nykyisin tämä metsäalue toimii myös tärkeänä metsäekologisena yhteytenä, jota mm. hirvet käyttävät. Kaavaehdotus kaventaa leveän metsäisen yhteyden Luhtajoen itärantaa mukailevaksi kapeaksi viheryhteydeksi.

Esitämme rakentamisen merkittävää vähentämistä metsäselänteen länsiosasta siten, että alueella säilyy sekä virkistysalueena että ekologisena yhteytenä riittävän leveä metsäinen eteläpohjoissuuntainen kokonaisuus.

Vastine: Luhtajoen varren jo toteutunut rakentaminen on kaventanut jokea myötäilevän viheryhteyden. Tämän pullonkaulan pohjoispuolella sekä V-alue että M-alue toimivat metsäekologisena pohjois-eteläsuuntaisena yhteytenä. AP-4 alueen asemakaavan laatimisen yhteydessä otetaan huomioon Luhtajokivarren merkitys ekologisena yhteytenä. Asiasta on lisätty maininta alueittaisiin suunnitteluohjeisiin.

3. Haikalan metsän huomiointi

Haikalan luoteispuolelle esitettyä AP-4-varausta tulee supistaa lännestä hieman esitettyä laajemmin (noin 100 m). Sopiva säilyvän alueen raja noudattaa melko hyvin alueelta havaitun lepakoille tärkeän alueen (sl-8) rajaa.

Vastine: AP-4 alueen asemakaavan laatimisen yhteydessä tarkentuu joen varteen jätettävän rakentamattoman alueen leveys mm. alueelle laadittavien osayleiskaavaselvityksiä tarkempien mm. luontoa ja maaperää koskevien selvitysten perusteella. AP-4 alueen asemakaavan laatimisen yhteydessä otetaan huomioon myös Luhtajokivarren merkitys ekologisena yhteytenä. Asiasta on lisätty maininta alueittaisiin suunnitteluohjeisiin.

4. Isosuon Natura-alueen huomiointi

Isosuon Natura 2000 -alueen pohjoispuolelle osoitettua lisärakentamista (AP-5) tulee edelleen supistaa siten, että suon pohjoispuolelle jää riittävän laaja ja lähivirkistyskäytön kannalta riittävän vetovoimainen lähivirkistysalue. Tämä ohjaa osaltaan virkistyskäyttöä pois Natura-suolta.

Vastine: Isosuon pohjoispuolinen alue on peltoaluetta, mikä ei ole erityisen vetovoimainen virkistysalue. Pohjoispuolisen alueen eli Vanhan Klaukan asemakaavasuunnittelussa tulee osayleiskaavan mukaisesti osoittaa ulkoilureitti suon ja rakennettavan alueen väliin jäävälle virkistysalueelle. Tämä reitti on osa Isosuon ympäri kulkevaa ulkoilureittiä. Isosuon läpi on osoitettu ulkoilureitti. Reittien osoittamisella on tavoitteena ohjata virkistäytyminen sitä varten osoitetuille reiteille ja näin turvata Isosuon aluetta virkistyskäytöltä muilta osin kuin sen läpi kulkevan reitin osalta.

5. Tornimäen metsäalueen ekologisen kytkeytyneisyyden turvaaminen

Tornimäen metsäalueelta (joka on suoraan yhteydessä Vantaan puoleisiin huomattavan arvokkaisiin metseen) tulee osoittaa säilyvä viheryhteys luoteeseen Isoniityn suuntaan. Kaavaehdotuksessa yhteyttä on osoitettu kahdella erillisellä paikallisen yhteyden merkinnällä. Selvyyden vuoksi yhteyden on syytä olla yhtenäinen. On myös syytä vakavasti harkita maakunnallisen yhteyden merkintää.

Vastine: Kaavakarttaan on jatkettu viheryhteysmerkintää Tornimäen VL-alueelta läpi rakennettavien alueiden Pietarinmäen M-alueelle saakka. Klaukkalan ekologiset yhteydet selvityksen mukaan maakunnallinen ekologinen yhteys on Vantaan puolella lähellä Nurmijärven rajaa.

6. Vantaan Lamminsuon luoteispuolisen viheryhteyden osoittaminen

Maakuntakaavassa osoitettu viheryhteys Lamminsuon suojelualueen luoteispuolelta tulisi osoittaa TP-alueen poikki yhtenäisenä. Kaavaehdotuksessa alueelle on osoitettu katkeilevia paikallisia yhteyksiä.

Vastine: Viheryhteysverkostoa on tarkistettu siten, että yhteydet jatkuvat katkeamattomina osayleiskaavassa rakentamiseen osoitettujen alueiden läpi. Yhteyksien osoittaminen perustuu Klaukkalan ekologiset yhteydet -selvitykseen. Selvityksessä yhteydet yhdistävät metsäalueita toisiinsa ja näin ollen kaavakartalle merkityt yhteydet eivät hahmotu osana metsäalueiden ja yhteyksien muodostamaa kokonaisuutta. Ko. viheryhteys on osoitettu kaavakartalla yhtenäisenä TP-alueen läpi.

7. Valkjärven, Isosuon ja Kivelän luonnonsuojelualueen välinen yhteys

Kaavaehdotuksessa on aivan oikein tunnistettu Valkjärven eteläpäästä Isosuon Natura-alueen länsiosaan ja siitä etelään Kivelän luonnonsuojelualueelle (josta liittyy valtakunnallisesti merkittävään Nuuksion järviylänköön) maakunnallinen merkittävyys. Yhteyden pohjoisosa eli Valkjärven ja Isosuon välinen osuus on osoitettu maakunnallisena viheryhteytenä myös Uudenmaan maakuntakaavassa. Kaavaehdotuksessa viheryhteyden ympärille on osoitettu merkittävää rakentamista Isosuon luoteispuolella (AP-6) sekä hieman Isosuosta etelään (AP-4). Yhteyden maakunnallisen merkittävyyden vuoksi pelkkä viheryhteysmerkintä ei näillä muutosalueilla ole riittävä eli rakennettavaksi esitettyjen alueiden väliin tulisi osoittaa säilyvä aluealuevarausmerkinnällä (V-1 tai VL-1).

Vastine: Asemakaavaa laadittaessa otetaan huomioon maakunnallinen viheryhteystarve. Asemakaavasuunnittelun yhteydessä voidaan yhteyden sijainti osoittaa osayleiskaavan selvityksiä tarkempiin selvityksiin perustuen tarkoituksenmukaiseen ja soveltuvaan paikkaan.

8. Mäntysalon viheryhteys

Mäntyselän kohdalla etelä-pohjoisuuntainen maakunnallisesti merkittävä viheryhteys on jätetty pelkän viheryhteysmerkinnän varaan. Maakunnallisen arvon takia yhteys tulisi osoittaa säilyttävillä aluevarausmerkinnöillä (VL-1, V-1).

Vastine: Osayleiskaava on laadittu yleispiirteiseksi ja joustavaksi. Kun alueen asemakaavaa laaditaan, siinä yhteydessä on laadittava osayleiskaavan selvityksiä tarkemmat selvitykset mm. luontoa koskien. Asemakaavasuunnittelussa voidaan näihin tarkempiin selvityksiin perustuen osoittaa virkistysalueet sellaiseen paikkaan, jossa ne palvelevat mahdollisesti myös muiden luontoarvojen säilymistä. Osayleiskaavan maakunnallinen viheryhteystarvemerkintä velvoittaa laatimaan asemakaavan siten, että viheryhteystarve osoitetaan asemakaavassa.

9. Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys – Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry

Klaukkalan osayleiskaavaehdotus tuo mittavaa lisärakentamista Klaukkalan ympäristöön ja osa luonto- ja virkistysalueista jää rakentamisen alle. Tärkeitä luontoarvoja on pyritty tunnistamaan selvityksillä, mutta ne keskittyvät tiettyihin direktiivilajeihin ja elinympäristöihin. Luonnon kokonaisuuden kannalta kaavan selvä puute onkin, ettei selvityksissä ole huomioitu linnustoa. Myöskään kaavan vaikutustarvioinnissa linnustoon mahdollisesti kohdistuvia vaikutuksia ei ole käsitelty.

Vaikka osayleiskaavan alueella ei sijaitse linnuston vuoksi perustettuja Natura-alueita eikä esimerkiksi maakunnallisesti tärkeitä lintualueita (nk. MAALI-alueet), on kuitenkin todennäköistä, että kaava-alueella on useita paikallisesti merkittäviä kohteita. Kaavaehdotusta tulee täydentää linnustotiedoilla, jotta kaavan vaikutuksia lintulajistoon voidaan arvioida.

Tringa ry esittää kaavaehdotuksen muokkaamista edellä mainitun epäkohdan korjaamiseksi ja kaavan asettamista uudelleen nähtäville.

Vastine: Osayleiskaava on yleispiirteinen maankäytön suunnitelma, jonka ratkaisut tarkentuvat laadittavissa asemakaavoissa ja niiden yhteydessä tehtävissä laajempaa aluetta koskevissa kaavarunkotarkasteluissa. Asemakaavan laatimisen yhteydessä tehdään osayleiskaavan selvityksiä tarkemmat selvitykset, joiden yhteydessä on mahdollista selvittää alueen pesimälinnustoa.

10. Finavia

Finavia Oyj uudistaa kaavaluonnoksesta antamansa lausunnon ja toteaa, että Helsinki-Vantaan lentoaseman lentoliikenne vaikuttaa Klaukkalan taajamassa myös vastaisuudessa, joten siihen on kiinnitettävä huomiota kaikessa alueen maankäytön suunnittelussa ja jatkohankkeissa.

Vastine: Lausunto ei anna aihetta muutoksiin.

Lausunto osayleiskaavaluonnoksesta:

Lden yli 55 dB lentomelualue ei ulotu osayleiskaavaluonnoksen alueelle, vaikka alueen yli kulkee erityisesti Pohjois-Suomeen suuntautuvaa lentoliikennettä. Finavia katsoo kuitenkin, että lentoonlähtö- ja laskeutumisreitien välittömään läheisyyteen osoitettu asutus tai muu melulle herkkä toiminta saattaa johtaa siihen, että lentokoneiden melu koetaan merkittävänä ympäristön viihtyvyyttä vähentävänä tekijänä. Tämä kokemus voi aiheuttaa vaatimuksia lentotoiminnan muuttamisesta. Tällaisiin vaatimuksiin Finavia ei voi suostua, sillä maan päälentoaseman lentoliikenteen johtaminen ja ilmatilan hallinta on jo olemassa olevan asutuksen vuoksi hyvin monimutkaista.

Kaavaluonnoksen selostuksessa mainitaan alueen asukkaiden kokevan lentokoneiden melun aiheuttamaa kiusallisuutta. Finavia pitää hyvänä, että lentokonemelun olemassa olo todetaan selostuksessa. Tämä on selkeä ilmaus, joka tulee ottaa huomioon harjoitettaessa vastuullista kaavoitusta.

Vastine: Lausunto ei anna aihetta muutoksiin.

11. Gasum

Gasum on antanut osayleiskaavaluonnoksesta lausunnon. Uutta huomautettavaa yleiskaavaehdotuksen suhteen ei ole.

Luonnoksesta annettu lausunto:

Maakaasuverkoston pitkän aikavälin kehittämisskenaarioihin kuuluva Vantaan Martinlaaksosta pohjoiseen suunniteltu maakaasulinja on merkitty osayleiskaavaluonnokseen osayleiskaava-alueen itä- ja pohjoisosissa. Maakaasuputken linjaus on suunniteltu karttatarkastelun perusteella yhteystarpeen luonteisena. Suunnittelun tarkkuuden ja alueen maankäytössä tapahtuvien muutosten johdosta maakaasuputken linjaus tulisi merkitä osayleiskaavaan ei-sitovana siten, että maakaasuputki voidaan sijoittaa tarkoituksenmukaisesti tarkemman suunnittelun yhteydessä.

Vastine: Maakaasuputken linjaus on esitetty ohjeellisena kaavaehdotuksessa.

12. Tuusulan kunta

Parhaillaan käynnissä olevassa Keski-Uudenmaan poikittaisyhteysselvityksessä tärkeäksi ja poikittaisyhteyksien parantamisessa toisena hankkeena toteutettavaksi nousee Kehä IV:n pohjoisempi linjaus Klaukkalan ohikulkutien liittymään. Ohikulkutieltä osoitetaan keskeinen uusi kokoojakatu, Luhtajoentie, joka yhdistää ohikulkutien Luhtajoentien eritasoliittymästä Klaukkalan keskustaan. Tällä väylällä tulee olemaan merkittävä osa myös seudullisten poikittaisten (Klaukkala–Hyrylä–Kerava) yhteyksien kannalta, mikä tulee huomioida kadun linjauksessa ja poikkileikkauksessa.

Huomiona todettakoon, että kaavaehdotusaineistosta puuttunee taulukko, josta käy ilmi eri aluevarausten pinta-alat, ja pinta-alojen vertailu mahdollisiin aiempiin kaavoihin. Olisi havainnollista tarkastella, kuinka paljon esimerkiksi keskustatoimintojen tai asuinalueiden pinta-alat kasvavat. Pinta-alatietojen puuttuminen vaikeuttaa kaavan perusluonteen ja sen keskeisten vaikutusten arviointia, esim. mahdollisen keskustan ja yhdyskuntarakenteen hajautumisen suhteen.

Seudun suunnittelun ja kuntien välisen yhteistyön kannalta positiivisena nähdään lähikunnissa yhtä aikaa tapahtuvat yleiskaavatyöt, jotka helpottavat koko seudun maankäytön kokonaisvaltaisen kuvan kehittymistä.

Vastine: Lausunto ei anna aihetta muutoksiin. Selostukseen on lisätty kaava-aluetta koskevia pinta-alatietoja.

13. Vantaa

Klaukkalan kasvu tukee Vantaan luoteisosien kehittymistä. Klaukkalan osayleiskaavaehdotuksen tavoitteet ovat yleisesti linjassa Vantaan etujen kanssa. Vantaa on aiemmin vuonna 2013 antanut lausuntonsa Klaukkalan osayleiskaavan luonnoksesta. Lausunnon esiin nostamat seikat on otettu osayleiskaavan ehdotusvaiheessa hyvin huomioon.

Klaukkalan osayleiskaavaehdotuksessa on kiinnitetty useimmat uudet asuinalueet ajallisesti eri liikennehankkeiden toteutukseen. Koska Klaukkalantien kapasiteetti on jo nykyisellään täysin käytössä, on uuden rakentamisen sitominen liikenneverkon parantamiseen hyvä periaate. Useat esitetyt rakentamisalueet on kuitenkin kiinnitetty joko Tornimäentien tai Klaukkalantien ja Kirkkotien kiertoliittymän toteuttamiseen.

Kyseiset hankkeet sujuvoittavat liikenteen liittymistä Klaukkalantielle, mutta eivät helpota tilannetta itse Klaukkalantiellä. Myös suunnitellun Klaukkalan ohikulkutien varrella on laaja uusi asuinalue (AP-3 ja AP-4), jota ei ole kiinnitetty mihinkään tieverkon parantamishankkeeseen. Koska Klaukkalan liikenneverkon ensisijainen ongelma on Klaukkalantien ruuhkautuminen, tulisi harkita kaikkien uusien rakentamisalueiden ehdollistamista joko Klaukkalan ohikulkutielle tai Klaukkalantien parantamiselle. Jos Klaukkala kasvaa ilman näitä hankkeita, tulevat ruuhkaongelmat siirtymään entistä enemmän Hämeenlinnanväylälle asti.

Vastine: Ohikulkutien varren uusien asuinalueiden toteuttaminen edellyttää, että ohikulkutie on toteutettu. Kaavasuunnittelun yhteydessä on tunnistettu lausunnossa esitetty huoli Klaukkalantien ruuhkautumisesta ja sen vaikutuksista Hämeenlinnanväylälle asti ja tästä syystä Klaukkalantiehen tukeutuvien alueiden osalta on esitetty, että kunkin alueen toteuttamisen kannalta merkittävimmät teiden parantamishankkeet on tehty. Ohikulkutien varren asuinalueet tukeutuvat ohikulkutiehen eikä niitä voida toteuttaa ilman ohikulkutietä. Selostusta on täydennetty lausunnossa esitetyillä seikoilla.

Osayleiskaavaehdotuksen selostuksessa on otettu kantaa ns. Klaukkalan radalle varatun maastokäytävän hyödyntämiseen vaihtoehtoiselle liikennemuodolle: "maastokäytävän varaaminen osayleiskaavassa Petaksesta Klaukkalaan antaa mahdollisuuden myös tulevaisuudessa pohtia esimerkiksi radan vaihtoehtoina pikaraitiotie tai bussimetroa (ns BRT), joka on suurelta osalta muusta liikenteestä erotettu bussijärjestelmä kaupunkiliikenteessä". Koska pikaraitiotien ja BRT:n suunnittelugeometria poikkeaa huomattavasti lähijunan vaatimasta geometriasta, toivoisi Vantaa kuntien välisenä yhteistyönä tutkittavan näille järjestelmille myös vaihtoehtoisia käytäviä, esimerkiksi Klaukkalantiehen tukeutuen. Vantaalla kysymys tulee ajankohtaiseksi yleiskaavaa seuraavan kerran päivitettäessä.

Vastine: Nurmijärven kunta kannattaa yhteisen selvityksen laatimista vaihtoehtoisista linjaksista eri liikennemuodoille kuten pikaraitiotie tai bussimetro.

Voimassa oleva Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava osoittaa Hämeenlinnanväylän ja suunnitellun Klaukkalan ohikulkutien risteykseen merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön. Maakuntakaavamääräys ohjeistaa, että kohdemerkinnällä osoitetun vähittäiskaupan suuryksikön sijainti ja laajuus on määriteltävä yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa siten, että se muodostaa riittävän laajan toiminnallisen kokonaisuuden. Klaukkalan osayleiskaavaehdotuksesta ei ole yksiselitteisesti nähtävissä seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön sijaintia ja laajuutta, vaan osayleiskaavaehdotus osoittaa suuryksikön maakuntakaavan tapaan kohdemerkintänä (km-1). Hämeenlinnanväylän ja Klaukkalan ohikulkutien risteysalueen merkitys tulee kasvamaan mahdollisen Kehä IV:n rakentumisen myötä. Tällöin myös kaupan toimijoiden kiinnostus aluetta kohtaan kasvaa. Vantaa katsoo, että maakuntakaavan vähittäiskaupan suuryksikön kohdemerkintä ulottuu Vantaan puolelle, mikä mahdollistaa tulevaisuudessa seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön kaavoittamisen myös Vantaan puolelle. Jotta liittymän lähiympäristöstä olisi mahdollista muodostua yhtenäinen kaupan alue, tulisi Hämeenlinnanväylän itäpuolinen maa- ja metsätalousvaltainen alue (M-4) osoittaa työpaikka-alueeksi. Liittymän lähialueen tarkempi kaavarunko- ja asemakaavasuunnittelu tulee tehdä yhteistyössä Vantaan kanssa.

Vastine: Alueen suunnittelu yhteistyössä Vantaan kanssa on perusteltua. Siinä yhteydessä voidaan alueelle laatia nyt käsiteltävänä olevaa osayleiskaavaa tarkempi osayleiskaava, jossa osoitetaan liittymän lähiympäristön alueiden maankäyttö Kehä IV:n ja valtatie 3:n liittymän ympäristössä.

Osayleiskaavaehdotus osoittaa Lintumäen alueelle suunnitellun Klaukkalan ohikulkutien eteläpuolelle työpaikka/energiahuollon alueen, jolle saa sijoittaa merkittävän vaarallisia kemikaaleja varastoivan laitoksen (TP/EN/1/kem). Kyseinen alue sijaitsee vain 300 metrin päässä Vantaan Syväojan asuinalueesta ja aivan Vantaan Lamminsuon luonnonsuojelualueen vieressä. Merkittävän vaarallisia kemikaaleja varastoivan laitoksen vaikutukset ja haitallisen vaikutusten ehkäisykeinot tulee osoittaa asemakaavoituksen yhteydessä.

Vastine: Alueen asemakaavasuunnittelun yhteydessä tulee laatia riskiselvitys alueelle mahdollisesti sijoittuvan vaarallisia kemikaaleja varastoivan laitoksen vaikutuksista niin elinympäristöön kuin luontoon.

14. Asemakaavoitus- ja rakennuslautakunta

Asemakaavoitus- ja rakennuslautakunta toteaa, että sillä ei ole huomauttamista Klaukkalan osayleiskaavaehdotuksen sisällöstä.

15. Nurmijärven Vesi –liikelaitoksen johtokunta

Nurmijärven Veden osalta Klaukkalan taajaman laajentuminen koskee puhdas- ja jätevesiverkostoa sekä niiden pumppaamoja ja paineenkorotusasemia, Klaukkalan vesitornia, siirtolinjoja sekä Klaukkalan kalliojätevedenpuhdistamaa.

Sudentullin työpaikka-alue

Klaukkalan nykyinen paineenkorotusasema ja paineenkorotusasemalle tuleva ja sieltä lähtevät siirtolinjat sijaitsevat suunnitellun Sudentullin työpaikka-alueen kohdalla. Paineenkorotusaseman kautta pumpataan talousvettä Kirkonkylän suunnasta sekä Klaukkalaan että Rajamäkeen. Paineenkorotusasema on olennainen osa koko Nurmijärven talousvesijärjestelmää ja ilman paineenkorotusasemaa Klaukkalan alueelle ei voida taata riittävää talousvesimäärää.

Paineenkorotusasemalta lähtevät vesijohdot ovat materiaaliltaan PVC:tä. Osayleiskaavamerkintöjen mukaan alueelle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja varastoivan laitoksen / varaston. Jos alueella tapahtuu kemikaalivuoto, tulipalo tai vastaava onnettomuus, alueen maaperään voi joutua vaarallisia kemikaaleja. Tämä aiheuttaa riskin sille, että maaperässä olevat kemikaalit kulkeutuvat PVC-putken läpi juomaveteen.

Esitämme, että alueen kaavamerkintöjä muutetaan siten, että alueelle ei sallita sijoitettavaksi vaarallisia kemikaaleja.

Jos vaarallisten kemikaalien sijoittaminen sallitaan, vaadimme, että ennen vaarallisten kemikaalien sijoittamista toiminnalle tehdään kattava riskiarvio. Tässä riskiarviossa arvioidaan kaikki mahdolliset riskit ja riskien toteutumisen perusteella maaperään joutuvat kemikaalimäärät. Alueen maaperä ja pohjavesi tulee tutkia ja mallintaa siten, että kemikaalien leviäminen voidaan luotettavasti arvioida. Tämän perusteella vaarallisten kemikaalien toiminta tulee sijoittaa siten, että maaperään päässyt kemikaali ei pääse leviämään vesijohtoihin tai paineenkorotusasemalle saakka.

Vastine: Alueittaisissa suunnitteluohjeissa on esitetty, että asemakaavasuunnittelun yhteydessä tulee laatia vaarallisia kemikaaleja varastoivaa laitosta koskeva riskiarvio, jossa erityisesti arvioidaan riskit siirtovesijohdoille.

Siirtovesijohdot

Osayleiskaavakartalla ei ole esitetty nykyisiä siirtovesijohtoja, joita ovat mm. siirtovesijohto Lepsämän vedenottamolta Lepsämän verkostoon, siirtovesijohto Klaukkalan paineenkorotusasemalta Haikalan verkostoon, siirtovesijohto Klaukkalan paineenkorotusasemalta Rajamäen suuntaan, siirtovesijohto Haikalan verkostosta vesitornille, siirtovesijohto Toivolasta Ristipakkaan ja siirtovesijohto Nummimäen vesiosuuskuntaan. Esitämme, että kaikki nykyiset siirtovesijohdot lisätään osayleiskaavakarttaan, jotta ne voidaan huomioida alueiden tarkemmassa suunnittelussa.

Vastine: Siirtovesijohdot esitetään selostuksen liitekartalla ja niitä koskevat maininnat lisätään alueittaisiin suunnitteluohjeisiin, jotta ne tulevat otetuksi huomioon asemakaava-suunnittelussa.

Vesitorni

Vesitornille on varattu kaavakartassa alue ET-2. Klaukkalan alueelle on valmistunut tarkennettu vesijohtoverkoston mallinnus sekä verkoston yleissuunnitelma, joissa on tarkasteltu Klaukkalan puhdasvesiverkoston toimivuutta nyt ja tulevaisuudessa. Suunnitelman perusteella Klaukkalan vesitornia tulisi tulevaisuudessa sekä suurentaa että madaltaa. Esitämme, että vesitornille varattua kaava-aluetta suurennetaan, jotta nykyisen vesitornin viereen mahtuu uusi, suurempi vesitorni.

Vastine: Vesitornin alueen ET-2 -aluevarausta on laajennettu länteen päin kunnan omistamalla alueella.

Verkoston laajentuminen

Osayleiskaavassa on esitetty uusia asuinalueita Luhtaanmäenjoen pohjoispuolelle. Asuinalueiden myöhemmissä suunnitteluvaiheissa tulee huomioida, että alueiden laajentuminen aloitetaan nykyisen verkoston reunalta, jotta alueet saadaan kytkettyä kustannustehokkaasti nykyisiin vesi- ja viemäriverkostoihin.

Vastine: Alueittaisiin suunnitteluohjeisiin on lisätty ohikulkutien varren uusia asuntoalueita koskevaan kohtaan ohjeet toteutusjärjestyksestä.

Jäteveden siirtolinjat

Klaukkalan osayleiskaavaluonnokseen on merkitty olemassa oleva Rajamäki - Klaukkala -siirtoviemäri sekä mahdollinen Kirkonkylä - Klaukkala -siirtoviemäri. Kirkonkylä - Klaukkala -siirtoviemäriin linjaus on vielä alustava ja se tulee tarkentumaan sekä linjauksen että pumppaamojen osalta, jos siirtoviemäriin suunnittelua jatketaan.

Nykyinen jäteveden siirtolinja Nummimäen vesiosuuskuntaan puuttuu osayleiskaavakartalta. Linja kulkee suunniteltujen pientaloalueiden poikki ja se tulee huomioida myöhemmässä suunnittelussa.

Vastine: Jäteveden siirtolinjat esitetään selostuksen liitekartalla ja niitä koskevat maininnat lisätään alueittaisiin suunnitteluohjeisiin, jotta ne tulevat otetuksi huomioon asemakaava-suunnittelussa.

Klaukkalan kalliojätevedenpuhdistamo

Osayleiskaava-alueella sijaitsee Klaukkalan kalliojätevedenpuhdistamo. Jätevedenpuhdistamolle on nyt keskitetty Rajamäen, Röykän ja Klaukkalan taajamien sekä Altian tehdasalueen jätevesien käsittely. Tulevaisuudessa harkitaan myös Kirkonkylän ja Nukarin jätevesien siirtoa Klaukkalan jätevedenpuhdistamolle. Alueen suunnittelussa ja erityisesti Luhtaanmäenjoen virkistyskäytön suunnittelussa tulee huomioida jätevedenpuhdistamon pysyvä sijoittuminen nykyiselle alueelle ja puhdistettujen jätevesien purkupaikka Luhtaanmäenjoessa.

Vastine: Alueittaisiin suunnitteluohjeisiin on lisätty, että Luhtajoen virkistyskäyttöä ja ulkoilureittien toteuttamista suunniteltaessa tulee ottaa huomioon jätevedenpuhdistamon sijainti ja sen mahdolliset vaikutukset Luhtajokilaakson käyttämiseen virkistysalueena ja ulkoilureittien sijaintiin.

Osayleiskaavassa on esitetty, että uusi ulkoilureitti kulkee Isoniityn jätevedenpumppaamon sekä Klaukkalan jätevedenpuhdistamon pihan välittömässä läheisyydessä. Esitämme, että ulkoilureitti linjataan kauemmas

Isoniityn jätevedenpumpusta sekä Klaukkalan jätevedenpuhdistamosta joko Luhtaanmäenjoen eteläreunalle tai joen pohjoispuolelle.

Vastine: Ulkoilureitit ovat osayleiskaavassa ohjeellisia ja ne osoittavat yhteystarvetta, mutta eivät reitin tarkkaa sijaintia. Alueittaisiin suunnitteluohjeisiin on lisätty, että ulkoilureitin suunnittelussa tulee ottaa huomioon jätevedenpuhdistamon sijainti.

16. Sosiaali- ja terveyslautakunta

Klaukkalan väestönkasvu olisi kaavaehdotuksen mukaisesti n 10000 henkeä nykyiseen väestöön nähden. Tämä lisää selvästi sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarvetta.

Vanhustyössä ja laitoshoidossa painopiste on kotiin tarjottavissa palveluissa. Raskas hoiva on jatkossakin syytä keskittää lähelle sairaanhoitopalveluita Kirkonkylään. Kevyemmille asumispalveluille ja ikäihmisten muulle asumiselle on syytä varata tontteja lähelle Klaukkalan taajamakeskustaa.

Perhe- ja sosiaalipalvelut tulisi nykykäsityksen mukaan tuottaa ns. perhekeskuksissa yhdessä terveydenhuollon kanssa. Ilman lisäinvestointia tämä ei ole Klaukkalassa mahdollista.

Ensihoidon merkitys on kasvanut, kun päivystyspisteiden määrä on vähentynyt. Toisaalta ikäihmisten määrän lisääntyessä ja kun tavoitteena on heidän asuminen kotona / kodinomaisissa yksiköissä, lisääntyy ensihoidon tarve entisestään. Tämän hetkinen kapasiteetti ei riitä tulevaisuudessa Nurmijärven alueella päivä- ja ilta-aikaan, jotta vasteajat säilyvät sovittuina. HUS:sta saadun tiedon mukaan lisäkapasiteettia joudutaan lisäämään mahdollisesti jo v 2020 paikkeilla Klaukkala - Röykkä - Rajamäki akselille. Tästä seuraa lisäkustannuksia.

Väestömäärän kasvu ja väestön ikääntyminen tulevat lisäämään palvelutarvetta, mikä lisää kustannuksia. Palvelujen hajauttamiseen Klaukkalan alueella ei kuitenkaan ole tarvetta, vaan mahdolliset lisäinvestoinnit tulee sijoittaa nykyisen terveysaseman yhteyteen.

Vastine: Lausunto ei anna aihetta toimenpiteisiin. Väestön lisäyksestä aiheutuvat palvelukapasiteetin lisäykset voidaan pääosin toteuttaa nykyisten palvelupisteiden yhteyteen.

Lausuntoa pyydettiin lisäksi seuraavilta tahoilta, jotka eivät antaneet lausuntoa:

Nurmijärven Sähkö Oy –Nurmijärven Sähkö Oy:n edustajien kanssa on pidetty palaveri 18.11.2015 heidän tarpeistaan Klaukkalan osayleiskaava-alueella. Palaverin perusteella kaavakarttaan tehtiin voimalinjan sijaintia koskeva muutos Klaukkalan sähköaseman viereen.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos

Espoon kaupunki

Tekninen lautakunta

Liikuntalautakunta

Sivistyslautakunta